

PRIJEDLOG

UREDBA

**O NAČINU TRGOVANJA EMISIJSKIM JEDINICAMA
STAKLENIČKIH PLINOVA**

Zagreb, lipanj 2012.

Na temelju članka 98. stavka 2., članka 112. stavka 1. točke 3. i članka 114. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 130/11), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

UREDBU O NAČINU TRGOVANJA EMISIJSKIM JEDINICAMA STAKLENIČKIH PLINOVA

Članak 1.

Ovom Uredbom uređuje se način trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, djelatnosti i staklenički plinovi za koje se utvrđuje obveza ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova, zrakoplovne djelatnosti za koje se utvrđuje obveza praćenja emisija, način i mjerila za isključivanje malih postrojenja koja podliježu ekvivalentnim mjerama i postrojenja koja su prestala s radom, mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija, način (postotak) i obim korištenja jedinica mehanizma čistog razvoja i mehanizma zajedničkih projekata, obveze operatera postrojenja i operatora zrakoplova, način praćenja i izvješćivanja o emisijama i tonskim kilometrima, mjerila za praćenje i verifikaciju podataka iz izvješća o emisijama, način verifikacije i osiguranja kvalitete podataka, način raspolaganja emisijskim jedinicama, način raspolaganja rezervom emisijskih jedinica, pristup informacijama, način dostave podataka nadležnim tijelima Europske unije te način sudjelovanja javnosti.

Članak 2.

(1) Ova Uredba sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova unutar Zajednice i kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003.),
- Direktiva 2004/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kojom se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova unutar Zajednice, vezano za projektne mehanizme Kyotskog protokola (SL L 338, 13.11.2004.),
- Direktiva 2008/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kako bi se zrakoplovne aktivnosti uključile u sustav trgovanja kvotama emisijama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 8, 13.1.2009.),
- Direktiva 2009/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ kako bi se unaprijedio i proširio sustav trgovanja emisijskim jedinicama Zajednice (SL L 140, 5.6.2009.),
- Odluka Komisije 2009/450/EZ o detaljnoj interpretaciji zrakoplovne djelatnosti dane u Prilogu I. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 149, 12.6.2009.),
- Uredba Komisije (EU) br. 550/2011 o određivanju, sukladno Direktivi 2003/87/EZ, Europskoga parlamenta i Vijeća, o određenim ograničenjima međunarodnih jedinica iz projekata koji obuhvaćaju industrijske plinove (SL L 149, 8.6.2011.).

(2) Ovom Uredbom utvrđuje se okvir za provedbu sljedećih akata Europske unije:

- Odluka Komisije 2005/381/EZ o uvođenju upitnika za izvješćivanje o primjeni Direktive 2003/87/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o uspostavljanju sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 96/61/EZ (SL L 126, 19.5.2005.),
- Odluka Komisije 2006/803/EZ o izmjeni Odluke Komisije 2005/381/EZ o uvođenju upitnika za izvješćivanje o primjeni Direktive 2003/87/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o

uspostavljanju sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 96/61/EZ (SL L 329, 25.11.2006.).

Članak 3.

(1) Djelatnosti za koje je utvrđena obveza ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova i zrakoplovne djelatnosti za koje je utvrđena obveza praćenja emisija propisane su u Prilogu I. ove Uredbe, a staklenički plinovi određeni su u Prilogu II. ove Uredbe.

(2) Ovom se Uredbom predviđaju smanjenja emisija stakleničkih plinova, što će pridonijeti postizanju razina smanjenja koje se sa znanstvenog stajališta smatraju neophodnima za sprječavanje opasnih klimatskih promjena.

Članak 4.

(1) Pojmovi uporabljeni u ovoj Uredbi imaju sljedeće značenje:

1. *emisije*: ispuštanje u atmosferu stakleničkih plinova iz izvora u nekom postrojenju i ispuštanje plinova iz zrakoplova pri obavljanju djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe koji su određeni za te djelatnosti,
2. *postrojenje*: nepokretna tehnička jedinica u kojoj se obavljaju jedna ili više djelatnosti iz Priloga I. i bilo koje druge izravno pridružene djelatnosti tehnički povezane s djelatnostima koje se obavljaju na toj lokaciji i koje mogu imati utjecaj na emisije i onečišćenje,
3. *tona ekvivalenta ugljikova dioksida*: jedna tona ugljikova dioksida (CO₂) ili količina bilo kojeg drugog stakleničkog plina iz Priloga II. ove Uredbe s ekvivalentnim potencijalom globalnog zagrijavanja,
4. *operator koji obavlja komercijalni zračni prijevoz*: operator koji uz naknadu pruža usluge linijskog ili povremenog zračnog prijevoza putnika, tereta ili pošte,
5. *pripisane emisije iz zrakoplovstva*: emisije od svih odlaznih letova iz zračnih luka smještenih na teritoriju države članice i dolaznih letova iz treće države u te zračne luke, pri čemu ovi letovi pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe,
6. *izgaranje*: bila koja oksidacija goriva, bez obzira na način na koji se koristi toplina, električna ili mehanička energija proizvedena tim procesom i bilo koja druga s time izravno povezana djelatnost, uključujući pročišćavanje otpadnih plinova,
7. *jedinica smanjenja emisije*: (Emission reduction unit – ERU) jedinica izdana sukladno članku 6. Kyotskog protokola i odlukama koje su usvojene na temelju Okvirne konvencije ili Kyotskog protokola i iznosi jednu tonu ekvivalenta ugljikova dioksida,
8. *ovjereno smanjenje emisije*: (Certified emission reduction – CER) jedinica izdana sukladno članku 12. Kyotskog protokola i odlukama koje su usvojene na temelju Okvirne konvencije ili Kyotskog protokola i iznosi jednu tonu ekvivalenta ugljikova dioksida.

(2) Osim pojmova iz stavka 1. ovoga članka, pojedini pojmovi koji se koriste u ovoj Uredbi sukladni su pojmovima utvrđenim u Zakonu o zaštiti zraka.'

Članak 5.

(1) Operater postojećeg postrojenja obavezan je o podacima o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja prikupljenim za 2005., 2006., 2007., 2008. i 2009. godinu izraditi izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja za navedene godine.

(2) Operater postojećeg postrojenja u kojem se obavljaju nove djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe i/ili se obavljaju djelatnosti kojima se ispuštaju novi staklenički plinovi sukladno Prilogu I. ove Uredbe, obavezan je o podacima o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja

prikupljenim za 2005., 2006., 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu izraditi izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja za navedene godine.

(3) Podaci iz izvješća iz stavka 1. i 2. ovoga članka moraju biti verificirani.

(4) Izvješća iz stavka 1. i 2. ovoga članka izrađuju se i verificiraju na način propisan obvezujućim uputama o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja objavljenih na internetskoj stranici ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) u obliku priručnika.

(5) U nedostatku podataka s kojima bi u potpunosti ispunio zahtjeve točnosti određivanja emisija stakleničkih plinova prema obvezujućim uputama iz stavka 4. ovoga članka, operater postrojenja je dužan koristiti sve raspoložive podatke s kojima može postići najveću moguću točnost određivanja emisija.

(6) Verifikator je dužan provjeriti izvršenje obveze za operatera postrojenja iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 6.

(1) Izvješće o emisijama i izvješće o verifikaciji iz članka 5. stavka 1. ove Uredbe operater postrojenja je obvezan dostaviti Agenciji za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Agencija) u roku od 8 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

(2) Izvješće o emisijama i izvješće o verifikaciji iz članka 5. stavka 2. ove Uredbe operater postrojenja je obvezan dostaviti Agenciji do 15. srpnja 2012. godine.

(3) Agencija, nakon provjere cjelovitosti, dostavlja Ministarstvu izvješća iz članka 5. stavka 1. ove Uredbe do 10. srpnja 2012. godine te izvješća iz članka 5. stavka 2. ove Uredbe do 25. srpnja 2012. godine.

Članak 7.

(1) Ministarstvo izrađuje popis operatora zrakoplova koji obavljaju dodatne zrakoplovne djelatnosti na temelju podataka Hrvatske Agencije za civilno zrakoplovstvo i Europske organizacije za sigurnost zračne plovidbe (EUROCONTROL).

(2) Popis operatora zrakoplova iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.

Članak 8.

(1) Operator zrakoplova koji obavlja dodatne zrakoplovne djelatnosti može podnijeti zahtjev za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za dodatne zrakoplovne djelatnosti do 31. ožujka 2013. godine.

(2) Izvješće o podacima o tonskim kilometrima za 2012. godinu izrađuje se i verificira na način propisan obvezujućim uputama iz članka 5. stavka 4. ove Uredbe.

Članak 9.

(1) Zahtjev za isključenje iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama podnosi se Ministarstvu do 15. srpnja 2012. godine.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka operater postrojenja prilaže izvješće o emisijama iz postrojenja za 2008., 2009. i 2010. godinu i izvješće o verifikaciji kojim dokazuje da su emisije stakleničkih plinova iz postrojenja manje od 25.000 tona ekvivalenta ugljikovog dioksida u svakoj od 3 navedene godine, isključujući emisije iz biomase.

(3) Izvješće iz stavka 2. ovoga članka izrađuje se i verificira na način propisan obvezujućim uputama iz članka 5. stavka 4. ove Uredbe.

(4) Operater postrojenja koje je isključeno iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama prati i izvješćuje o emisijama stakleničkih plinova na način propisan pravilnikom iz članka 108. stavka 5. Zakona o zaštiti zraka (u daljnjem tekstu: Zakon).

Članak 10.

(1) Operater postrojenja isključenog iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama dužan je provoditi mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija stakleničkih plinova (u daljnjem tekstu: ekvivalentna mjera) plaćati posebnu godišnju naknadu na emisije stakleničkih plinova.

(2) Ekvivalentna mjera iz stavka 1. ovoga članka provodi se plaćanjem posebne godišnje naknade na emisije stakleničkih plinova sukladno posebnom propisu kojim se uređuje plaćanje naknade na emisije ugljikovog dioksida.

(3) Naknada iz stavka 2. ovoga članka izračunava se kao razlika verificirane emisije iz postrojenja u prethodnoj godini i emisije koja odgovara količini emisijskih jedinica koje bi se operateru tog postrojenja dodijelile sukladno posebnom propisu kojim se uređuje besplatna dodjela emisijskih jedinica postrojenjima pomnožena s visinom jedinične naknade.

(4) Na prijedlog ministra/ice nadležnog za poslove zaštite okoliša u skladu s prosječnom tržišnom cijenom emisijske jedinice u prethodnoj godini, Vlada donosi odluku o visini jedinične naknade iz stavka 3. ovoga članka za prethodnu kalendarsku godinu do 31. ožujka tekuće godine.

Članak 11.

(1) Operater postojećeg postrojenja može u razdoblju od 2013. do 2020. godine koristiti jedinice smanjenja emisije i ovjerena smanjenja emisije do iznosa jednakog udjelu od najviše 15 % verificirane emisije stakleničkih plinova u razdoblju od 2010. do 2012.

(2) Operater novog postrojenja i postrojenja koje obavlja nove djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe, može koristiti jedinice smanjenja emisije i ovjerena smanjenja emisije do iznosa jednakog udjelu od najmanje 4,5 % verificirane emisije stakleničkih plinova iz postrojenja u razdoblju 2013. – 2020.

(3) Operator zrakoplova može koristiti jedinice smanjenja emisije i ovjerena smanjenja emisije do iznosa jednakog udjelu od najmanje 1,5 % verificirane emisije stakleničkih plinova iz zrakoplova u razdoblju 2013. – 2020.

(4) Zabranjuje se korištenje jedinica smanjenja emisije i ovjerenih smanjenja emisija iz projekata koji uključuju uništavanje trifluormetana (HFC-23) i dušikovog oksida (N₂O) iz proizvodnje adipinske kiseline.

(5) Iznimno od stavka 4. ovog članka, do 30. travnja 2013. godine mogu se koristiti jedinice smanjenja emisije i ovjerenih smanjenja emisija iz postojećih projekata te vrste koja su izdana za smanjenja emisije prije 2013. godine i koriste se u odnosu na emisije postrojenja EU ETS koje su nastale tijekom 2012. godine.

(6) Agencija će na zahtjev operatera postrojenja izdati emisijske jedinice u zamjenu za ovjerena smanjenja emisije ili jedinice smanjenja emisije.

Članak 12.

(1) Ministarstvo će posebnim mjerama osigurati da je referentno stanje projektnih aktivnosti, kako je definirano odlukama Okvirne konvencije i Kyotskog protokola, u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

(2) Ministarstvo će odobriti projektnu aktivnost ako svi sudionici u projektnoj aktivnosti imaju sjedište u državi koja je s Europskom unijom sklopila međunarodni sporazum o provedbi ovih projekata ili ako imaju sjedište u državi, odnosno saveznoj ili regionalnoj jedinici povezanoj sa sustavom trgovanja emisijskim jedinicama Europske unije.

(3) Jedinice smanjenja emisije nastale od projekta na teritoriju Republike Hrvatske neće se izdavati ako se odnose na smanjenje ili ograničenje emisija stakleničkih plinova od djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe.

Članak 13.

(1) Načela praćenja emisija i izvješćivanja o emisijama i tonskim kilometrima određena su u Prilogu III. ove Uredbe.

(2) Mjerila za verifikaciju podataka iz izvješća o emisijama i tonskim kilometrima određena su u Prilogu IV. ove Uredbe.

Članak 14.

(1) Operateri postrojenja i operatori zrakoplova mogu koristiti emisijske jedinice koje je izdalo nadležno tijelo države članice Europske unije za izvršenje obveza predaje emisijskih jedinica u Registru Unije.

(2) Operateri postrojenja za izvršenje obveze predaje emisijskih jedinica u Registru Unije ne mogu koristiti emisijske jedinice izdane operatorima zrakoplova.

Članak 15.

(1) Ministarstvo izdaje do 30. lipnja svake godine nalog Agenciji za poništenje svih emisijskih jedinica koje su operateri postrojenja i operatori zrakoplova predali u Registar Unije.

(2) Četiri mjeseca nakon početka svakog razdoblja trgovanja Ministarstvo izdaje nalog Agenciji za poništenje svih jedinica kojima je isteklo važenje, a koje nisu predane i poništene sukladno stavku 1. ovoga članka.

(3) Ministarstvo izdaje nalog Agenciji da pravnoj i fizičkoj osobi izda emisijske jedinice važeće za tekuće razdoblje trgovanja u zamjenu za jedinice u vlasništvu te osobe poništene sukladno stavku 2. ovoga članka.

Članak 16.

(1) Pravne i fizičke osobe koje imaju otvoren račun u Registru Unije mogu izvršiti transakciju predaje ili primanja emisijskih jedinica s drugih računa čiji su vlasnici osobe iz trećih država.

(2) Pod trećim državama iz stavka 1. ovoga članka razumijevaju se države iz Priloga B Kyotskog protokola koje su ratificirale Protokol i s kojima je Europska unija sklopila sporazum o uzajamnom priznavanju emisijskih jedinica između sustava Europske unije i sustava trgovanja emisijskim jedinicama te države.

Članak 17.

(1) Pravna i fizička osoba može uputiti pisani zahtjev Agenciji za poništenje emisijskih jedinica u svojem vlasništvu.

(2) Agencija je dužna u roku od 8 dana od primitka zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka poništiti emisijske jedinice.

Članak 18.

(1) Ministarstvo na svojoj internetskoj stranici po donošenju objavljuje sva rješenja o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica i izvješća koja se odnose na količinu i dodjelu emisijskih jedinica, praćenje emisija, izvješćivanje o emisijama i verifikaciju emisija, osim podataka koje su operateri postrojenja i operatori zrakoplova označili poslovnom tajnom sukladno posebnim propisima.

(2) Pristup javnosti informacijama koje se odnose na rješenje o dodjeli emisijskih jedinica i izvješće o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja, odnosno zrakoplovne djelatnosti te informacijama o projektnim aktivnostima u kojima Republika Hrvatska sudjeluje ili ovlašćuje privatne ili javne subjekte za sudjelovanje u projektnim aktivnostima provodi se sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

Članak 19.

(1) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji izvješće o dosljednoj primjeni pravila o dražbovanju najkasnije 30 dana nakon svake dražbe.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka odnosi se posebno na pošten i otvoren pristup dražbi, razvidnost, formiranje cijene te tehničke i operativne aspekte provedbe dražbe.

Članak 20.

(1) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji izvješće o primjeni propisa Europske unije kojim se uspostavlja sustav trgovanja emisijskim jedinicama do 30. lipnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka odnosi se posebno na postupak dodjele emisijskih jedinica, funkcioniranje Registra Unije, primjenu provedbenih mjera za praćenje emisija i izvješćivanje o emisijama, verifikaciju i akreditaciju verifikatora, pitanja vezana uz sukladnost s propisom Europske unije kojim se uspostavlja sustav trgovanja emisijskim jedinicama i oporezivanje emisijskih jedinica.

(3) Ministarstvo izrađuje izvješće iz stavka 1. ovoga članka sukladno propisu Europske unije kojim se uređuje sastavljanje godišnjeg izvješća o provedbi sustava trgovanja emisijskim jedinicama.

(4) Izvješćivanje Europske komisije o korištenju financijskih sredstava od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi obavlja se sukladno propisu Europske unije kojim se uređuje praćenje emisija stakleničkih plinova.

Članak 21.

Prilozi I., II., III., i IV. čine sastavni dio ove Uredbe.

Članak 22.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o emisijskim kvotama stakleničkih plinova i načinu trgovanja emisijskim jedinicama („Narodne novine“, broj 142/08 i 113/10).

Članak 23.

Ova Uredba stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 10., 11., 14. i 15. ove Uredbe, koje stupaju na snagu 1. siječnja 2013. i odredbi članka 20. ove Uredbe, koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

KLASA:

URBROJ:

Zagreb, _____ 2012.

Predsjednik
Zoran Milanović, v. r.

PRILOG I.
DJELATNOSTI USLIJED KOJIH DOLAZI DO EMISIJA
STAKLENIČKIH PLINOVA

1. Postrojenja ili dijelovi postrojenja koja se koriste za istraživanje, razvoj i ispitivanje novih proizvoda i procesa te postrojenja koja koriste isključivo biomasu nisu obuhvaćena ovom Uredbom.
2. Vrijednosti pragova u tablici djelatnosti odnose se na proizvodne kapacitete ili na količinu proizvodnje. Ako se u postrojenju obavlja više djelatnosti unutar iste kategorije, kapaciteti ovih djelatnosti se zbrajaju.
3. Pri izračunavanju ukupne nazivne ulazne toplinske snage postrojenja radi utvrđivanja obveze uključivanja u sustav trgovanja emisijskim jedinicama, zbrajaju se nazivne ulazne toplinske snage svih tehničkih jedinica koje čine sastavne dijelove postrojenja i u kojima izgara gorivo. Ove jedinice mogu uključivati sve vrste kotlova, plamenika, turbina, grijača, industrijskih peći, spalionica, kalcinatora, naprava za sušenje, motora, gorivih ćelija, CLC jedinica, baklji i jedinica za toplinsko ili katalitičko naknadno sagorijevanje. Jedinice nazivne ulazne toplinske snage manje od 3 MW i jedinice koje koriste isključivo biomasu ne uključuju se u ovaj proračun. Pojam "jedinice koje koriste isključivo biomasu" odnosi se na jedinice koje koriste fosilna goriva samo tijekom pokretanja ili zaustavljanja rada jedinice.
4. Ako se jedinica koristi za obavljanje djelatnosti za koju prag nije izražen kao ukupna nazivna ulazna toplinska snaga, prag za ovu djelatnost će imati prednost pri utvrđivanju obveze uključivanja u sustav trgovanja emisijskim jedinicama.
5. Kada se utvrdi da je u postrojenju premašen prag kapaciteta bilo koje djelatnosti iz ovog Priloga, u dozvolu za emisije stakleničkih plinova uključuju se sve jedinice u kojima se odvija izgaranje goriva, osim jedinica za spaljivanje opasnog ili komunalnog otpada.
6. Od 1. siječnja 2014. uključuju se svi letovi sa slijetanjem u i polijetanjem iz zračnih luka smještenih na teritoriju države članice na koji se odnosi Ugovor o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: Ugovor).

Djelatnosti	Staklenički plinovi
1. Izgaranje goriva u postrojenjima ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW (osim postrojenja za spaljivanje opasnog ili komunalnog otpada)	Ugljikov dioksid
2. Rafiniranje mineralnog ulja	Ugljikov dioksid
3. Proizvodnja koksa	Ugljikov dioksid
4. Pečenje ili sinteriranje metalnih ruda (uključujući sulfidne rude), uključujući peletizaciju	Ugljikov dioksid
5. Proizvodnja sirovog željeza ili čelika (primarno ili sekundarno taljenje) uključujući kontinuirano lijevanje, kapaciteta iznad 2,5 tona na sat	Ugljikov dioksid

6.* Proizvodnja ili obrada nebojenih metala (uključujući željezne legure) u slučaju da se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW. Obrada između ostaloga uključuje valjaonice, jedinice za predgrijavanje, peći za žarenje, kovačnice, ljevaonice, jedinice za prevlačenje i dekapiranje	Ugljikov dioksid
7.* Proizvodnja primarnog aluminijskog	Ugljikov dioksid i perfluorogljivi
8.* Proizvodnja sekundarnog aluminijskog u slučaju da se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
9.* Proizvodnja ili obrada obojenih metala, uključujući proizvodnju legura, rafiniranje, lijevanje u ljevaonicama, itd., u slučaju da se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage (uključujući goriva koja se koriste kao redukcijska sredstva) iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
10. Proizvodnja cementnog klinkera u rotacijskim pećima proizvodnog kapaciteta iznad 500 tona na dan ili u drugim pećima proizvodnog kapaciteta iznad 50 tona na dan	Ugljikov dioksid
11. Proizvodnja vapna ili kalcinacija dolomita ili magnezita u rotacijskim ili drugim pećima proizvodnog kapaciteta iznad 50 tona na dan	Ugljikov dioksid
12. Proizvodnja stakla uključujući staklenu vunu kapaciteta taljenja iznad 20 tona na dan	Ugljikov dioksid
13. Postrojenja za proizvodnju keramičkih proizvoda pečenjem, osobito krovnog crijepa, cigle, vatrostalne cigle, pločica, kamenine ili porculana, proizvodnog kapaciteta iznad 75 tona na dan	Ugljikov dioksid
14.* Proizvodnja izolacijskih materijala od mineralne vune korištenjem stakla, kamena ili troske kapaciteta taljenja iznad 20 tona na dan	Ugljikov dioksid
15.* Sušenje ili kalcinacija gipsa ili proizvodnja gipsanih ploča i drugih proizvoda od gipsa u slučaju da se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
16. Proizvodnja papirne kaše od drveta ili drugih vlaknastih materijala	Ugljikov dioksid
17. Proizvodnja papira ili kartona proizvodnog kapaciteta iznad 20 tona na dan	Ugljikov dioksid
18.* Proizvodnja čađe uključujući karbonizaciju organskih tvari kao što su ulja, katran, ostaci nakon krekiranja i destilacije u slučaju da se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
19.* Proizvodnja dušične kiseline	Ugljikov dioksid i dušikov oksid
20.* Proizvodnja adipinske kiseline	Ugljikov dioksid i dušikov oksid
21.* Proizvodnja glioksala i glioksilne kiseline	Ugljikov dioksid i dušikov oksid
22.* Proizvodnja amonijaka	Ugljikov dioksid
23.* Proizvodnja na veliko organskih kemikalija postupkom krekiranja, reforminga, djelomične ili potpune oksidacije ili sličnim postupkom, proizvodnog kapaciteta iznad 100 tona na dan	Ugljikov dioksid

24.* Proizvodnja vodika (H ₂) i plina za sintezu reformingom ili djelomičnom oksidacijom, proizvodnog kapaciteta iznad 25 tona na dan	Ugljikov dioksid
25.* Proizvodnja natrijevog karbonata (Na ₂ CO ₃) i natrijevog bikarbonata (NaHCO ₃)	Ugljikov dioksid
26.* Hvatanje stakleničkih plinova iz postrojenja obuhvaćenih ovom Uredbom radi transporta i geološkog skladištenja na lokaciji skladištenja odobrenoj u skladu s propisom Europske unije kojim se uređuje skladištenje ugljikovog dioksida	Ugljikov dioksid
27.* Transport cjevovodom stakleničkih plinova u svrhu geološkog skladištenja na lokaciji skladištenja odobrenoj u skladu s propisom Europske unije kojim se uređuje skladištenje ugljikovog dioksida	Ugljikov dioksid
28.* Geološko skladištenje stakleničkih plinova na lokaciji skladištenja odobrenoj u skladu s propisom Europske unije kojim se uređuje skladištenje ugljikovog dioksida	Ugljikov dioksid
* Nove djelatnosti sukladno članku 153. stavku 1. Zakona	
<p>29. Zrakoplovna djelatnost</p> <p>Letovi s polijetanjem iz i slijetanjem u zračnu luku smještenu na teritoriju države članice na koji se odnosi Ugovor.</p> <p>Ova djelatnost ne uključuje:</p> <p>a) letove koji se obavljaju isključivo radi prijevoza, i to po službenoj dužnosti, vladajućeg monarha i članova njegove uže obitelji, šefova država, šefova vlada i ministara u vladi države koja nije država članica, ako je to potkrijepljeno odgovarajućim pokazateljem statusa u planu leta,</p> <p>b) vojne letove koji se obavljaju vojnim zrakoplovima te carinske i policijske letove,</p> <p>c) letove vezane uz potragu i spašavanje, letove u svrhu gašenja požara, humanitarne letove i letove hitne medicinske službe, odobrene od strane odgovarajućeg nadležnog tijela,</p> <p>d) letove koji se obavljaju isključivo prema pravilima vizualnog letenja, kako je utvrđeno u Prilogu 2 Čikaške konvencije</p> <p>e) letove koji završavaju u zračnoj luci s kojeg je zrakoplov poletio i tijekom kojih nije bilo drugih slijetanja,</p> <p>f) letove u svrhu obuke koji se obavljaju isključivo radi stjecanja dozvole ili ovlaštenja ako se radi o letačkoj posadi te ako je to popraćeno odgovarajućom napomenom u planu leta pod uvjetom da let ne služi za prijevoz putnika i/ili tereta, niti za prazni ili pozicijski let zrakoplova,</p> <p>g) letove koji se obavljaju isključivo u svrhu znanstvenih</p>	Ugljikov dioksid

<p>istraživanja ili u svrhu provjere, testiranja ili certifikacije zrakoplova ili opreme, bilo da se nalazi u zraku ili na zemlji,</p> <p>h) letove koji obavljaju zrakoplovi čija je najveća certificirana masa pri polijetanju manja od 5.700 kg</p> <p>i) letove koji se obavljaju u okvirima obveze pružanja javne usluge propisane posebnim propisom kojim se uređuje zračni promet na linijama u najudaljenijim regijama, određenim člankom 299. stavkom 2. Ugovora ili na linijama na kojima ponuđeni kapacitet ne premašuje 30.000 sjedala godišnje, i</p> <p>j) letove koji bi se bez ove točke pripisali zrakoplovnoj djelatnosti, a koje obavljaju operatori koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz ako je ostvaren jedan od uvjeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostvareno manje od 243 leta po razdoblju tijekom tri uzastopna razdoblja od četiri mjeseca, ili - ukupna godišnja emisija letova je manja od 10.000 tona godišnje. <p>Letovi koji se obavljaju isključivo radi prijevoza, i to po službenoj dužnosti, vladajućeg monarha i članova njegove uže obitelji, šefova država, šefova vlada i ministara u vladi države članice ne mogu se isključiti po ovoj točki.</p>	
--	--

Smjernice za detaljno pojašnjenje zrakoplovnih djelatnosti iz točke 29. ovoga Priloga

1. DEFINICIJA ZRAKOPLOVNIH DJELATNOSTI

1. Izraz „let“ znači jedan sektor leta odnosno jedan let ili jednu seriju letova koji počinju i završavaju se na mjestu parkiranja zrakoplova.

2. aerodrom (aerodrome): određeno područje na zemlji ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno u potpunosti ili djelomično za kretanje, uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova po rulnim stazama i platformi.

3. Ako operator zrakoplova obavlja zrakoplovnu djelatnost iz točke 29. ovoga Priloga, uključen je u sustav trgovanja emisijskim jedinicama neovisno o tomu da li je uvršten na popis operatora zrakoplova koji Komisija objavljuje sukladno članku 18.a stavku 3. Direktive 2003/87/EZ.

2. TUMAČENJE IZUZEĆA

4. U kategoriji zrakoplovne djelatnosti iz točke 29. ovoga Priloga navedene su vrste letova izuzete iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama.

2.1. Izuzeće prema podtočki (a)

5. Ovo se izuzeće tumači isključivo u funkciji svrhe leta.

6. Uža obitelj obuhvaća isključivo supružnika, partnera kojeg se smatra jednakovrijednim supružniku, djecu i roditelje.

7. Ministri u vladi su članovi vlade kako su navedeni u nacionalnom službenom listu odnosne zemlje. Članovi regionalnih ili lokalnih vlada zemlje ne ispunjavaju uvjete za izuzeće prema ovoj podtočki.

8. Službena misija je misija u kojoj odnosna osoba djeluje u službenom svojstvu.

9. Letovi za postavljanje ili premještanje zrakoplova nisu obuhvaćeni ovim izuzećem.

10. Letovi koje je Eurocontrolov Središnji ured za rutne naknade označio kao „S“ letove, na koje se primjenjuje izuzeće od rutnih naknada (u daljnjem tekstu „CRCO oznaka izuzeća“), smatraju se letovima koji se obavljaju isključivo za prijevoz službene misije ili vladajućeg monarha i njegove uže obitelji, šefova država, šefova vlada i ministara u vladi, kada za to u planu leta kao dokaz postoji odgovarajuća oznaka statusa.

2.2. Izuzeća prema podtočki (b)

2.2.1. Vojni letovi

11. Vojni letovi su letovi izravno povezani s obavljanjem vojne djelatnosti.

12. Vojni letovi koje obavljaju registrirani civilni zrakoplovi nisu obuhvaćeni ovim izuzećem. Slično tomu, civilni letovi koje obavljaju vojni zrakoplovi nisu izuzeti prema podtočki (b).

13. Letovi s CRCO oznakom izuzeća „M“ ili „X“ smatraju se izuzetim vojnim letovima.

2.2.2. Carinski i policijski letovi

14. Carinski i policijski letovi koje obavljaju i registrirani civilni zrakoplovi i vojni zrakoplovi izuzeti su.

15. Letovi s CRCO oznakom izuzeća „P“ smatraju se izuzetim carinskim i policijskim letovima.

2.3. Izuzeća prema podtočki (c)

16. U vezi s niže navedenim kategorijama letova, letovi za pozicioniranje ili premještanje zrakoplova i letovi kojima se prevozi isključivo oprema i osoblje izravno angažirano na pružanju usluga u vezi s njima obuhvaćeni su izuzećem. Nadalje, kod tih izuzeća ne pravi se razlika između letova koji se financiraju iz javnih sredstava i letova koji se financiraju iz privatnih sredstava.

2.3.1. Letovi u svrhu potrage i spašavanja

17. Letovi koji se odnose na potragu i spašavanje znače letove kojima se nude usluge potrage i spašavanja. Potraga i spašavanje znači obavljanje funkcije praćenja, komunikacije, koordinacije kao i potragu i spašavanje u slučaju pogibelji, hitnu medicinsku pomoć ili

medicinsku evakuaciju, koji se financiraju iz javnih i privatnih sredstava, uključujući zrakoplove, plovila i druga vozila i uređaje koji u tome surađuju.

18. Letovi s CRCO oznakom izuzeća „R“ i letovi s oznakom STS/SAR (status/potruga i spašavanje) u rubrici 18. plana leta smatraju se izuzetim letovima u svrhu potrage i spašavanja.

2.3.2. Letovi za protupožarnu zaštitu

19. Letovi za protupožarnu zaštitu su letovi koji se obavljaju isključivo radi pružanja usluga protupožarne zaštite iz zraka, pod čim se podrazumijeva korištenje zrakoplova i drugih sredstava iz zraka za suzbijanje požara.

20. Letovi označeni oznakom STS/FFR (status/protupožarna zaštita) u rubrici 18. plana leta smatraju se izuzetim letovima za protupožarnu zaštitu.

2.3.3. Humanitarni letovi

21. Humanitarni letovi su letovi koji se obavljaju isključivo u humanitarne svrhe radi prijevoza osoblja za pomoć i dostavu pomoći u hrani, odjeći, materijalima za izradu skloništa, medicinskim i drugim potrepštinama tijekom ili nakon slučaja opasnosti i/ili prirodne nepogode i/ili se obavljaju radi evakuacije osoba s mjesta na kojem su zbog te opasnosti i/ili prirodne nepogode ugroženi njihov život ili zdravlje na sigurno mjesto u istoj državi ili drugoj državi koja je takve osobe spremna primiti.

22. Letovi s CRCO oznakom izuzeća „H“ i letovi s oznakom STS/HUM (status/humanitarni) u rubrici 18. plana leta smatraju se izuzetim humanitarnim letovima.

2.3.4. Letovi u svrhu pružanja hitne medicinske pomoći

23. Letovi u svrhu pružanja hitne medicinske pomoći znače letove čija je isključiva svrha olakšati hitnu medicinsku pomoć kad je hitan i brz prijevoz presudan, za prijevoz medicinskog osoblja, medicinskih potrepština, uključujući opremu, krv, organe, lijekove ili bolesne ili ozlijeđene osobe i druge osobe koje su izravno uključene.

24. Letovi s oznakom STS/MEDEVAC ili STS/HOSP u rubrici 18. plana leta smatraju se izuzetim letovima u svrhu pružanja hitne medicinske pomoći.

2.4. Izuzeće prema podtočki (f)

25. Letovi s CRCO oznakom izuzeća „T“ i letovi s oznakom RMK/„Training flight“ (let za vježbu) u rubrici 18. plana leta smatraju se izuzetim prema podtočki (f).

2.5. Izuzeća prema podtočki (g)

26. U vezi s niže navedenim kategorijama letova, letovi za pozicioniranje ili premještanje zrakoplova nisu obuhvaćeni izuzećem.

2.5.1. Letovi koji se obavljaju isključivo u svrhe znanstvenih istraživanja

27. Ovom kategorijom izuzeti su letovi čija je jedina svrha provođenje znanstvenog istraživanja. Da bi se to izuzeće primjenjivalo, znanstveno istraživanje mora se djelomično ili u cijelosti provoditi tijekom leta. Prijevoz znanstvenika ili istraživačke opreme sam po sebi nije dovoljan da bi let bio izuzet.

2.5.2. Letovi koji se obavljaju isključivo u svrhu provjere, ispitivanja ili certificiranja zrakoplova ili opreme u zrakoplovu ili na zemlji

28. Letovi s CRCO oznakom izuzeća „N“ i letovi s oznakom STS/FLTCK (letačka provjera) u rubrici 18. plana leta smatraju se izuzetim prema podstavku (g).

2.6. Izuzeće prema podtočki (i) (letovi u okviru obveze obavljanja javne usluge)

29. Izuzeće letova u okviru obveze obavljanja javne usluge (PSO letovi) unutar najudaljenijih regija mora se tumačiti kao primjenjivo na regije navedene u članku 299. stavku 2. Ugovora i obuhvaća isključivo PSO letove unutar jedne najudaljenije regije i letove između dvije najudaljenije regije.

2.7. Izuzeće prema podtočki (j) (pravilo *de minimis*)

30. Svi operatori koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz moraju posjedovati svjedodžbu o sposobnosti zračnog prijevoznika (AOC) sukladno dijelu I. Priloga 6. Čikaške konvencije. Operatori bez takve svjedodžbe nisu operatori koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz.

31. Za primjenu pravila *de minimis*, obilježje komercijalnosti veže se uz operatora, a ne uz odnosne letove. To posebice znači da se za donošenje odluke o tome spada li operator iznad ili ispod praga izuzeća u obzir uzimaju letovi koje obavlja spomenuti komercijalni operator čak i ako se ti letovi ne obavljaju za novčanu naknadu.

32. Za donošenje odluke spada li operator iznad ili ispod praga izuzeća pravila *de minimis* u obzir se uzimaju jedino letovi u odlasku sa zračne luke ili u dolasku na zračnu luku koji je smješten na teritoriju države članice na koju se primjenjuje Ugovor. Letovi izuzeti prema podtočkama (a) do (j) ne uzimaju se u obzir u tu svrhu.

33. Letovi koje obavi operator zrakoplova koji obavlja komercijalni zračni prijevoz koji u tri uzastopna četveromjesečna razdoblja obavi manje od 243 leta po razdoblju izuzeti su. Četveromjesečna razdoblja su: od siječnja do travnja; od svibnja od kolovoza; od rujna do prosinca. Lokalno vrijeme polaska leta određuje u kojem će četveromjesečnom razdoblju taj let biti uzet u obzir za donošenje odluke spada li operator zrakoplova iznad ili ispod praga izuzeća pravila *de minimis*.

34. Operator zrakoplova koji obavlja komercijalni zračni prijevoz koji po razdoblju obavi 243 ili više letova uključen je u sustav trgovanja emisijskim jedinicama za cijelu kalendarsku godinu u kojoj je dostigao ili prešao prag od 243 leta.

35. Operator zrakoplova koji obavlja komercijalni zračni prijevoz koji obavi letove s ukupnim godišnjim emisijama od 10 000 ili više tona godišnje uključen je u sustav trgovanja emisijskim jedinicama za kalendarsku godinu u kojoj je dostigao ili prešao prag od 10 000 tona.

PRILOG II.

STAKLENIČKI PLINOVİ

Ugljikov dioksid (CO₂)
Metan (CH₄)
Didušikov oksid (N₂O)
Fluorougljikovodici (spojevi HFC)
Perfluorougljici (spojevi PFC)
Sumporov heksafluorid (SF₆)

PRILOG III.

NAČELA PRAĆENJA I IZVJEŠĆIVANJA

DIO A: PRAĆENJE EMISIJA I IZVJEŠĆIVANJE O EMISIJAMA IZ STACIONARNIH POSTROJENJA

Praćenje emisija ugljikovog dioksida

Emisije se prate ili proračunom ili na osnovi mjerenja.

Proračun

Proračun emisija provodi se korištenjem formule:

$$\text{podatak o djelatnosti} \times \text{emisijski faktor} \times \text{oksidacijski faktor}$$

Podatak o djelatnosti (količina korištenog goriva, količina proizvoda, itd.) prati se na osnovi podataka o nabavi ili rezultata mjerenja.

Koriste se prihvaćeni emisijski faktori. Za sva goriva dopušteno je korištenje emisijskih faktora specifičnih za djelatnost. Standardni faktori su dopušteni za sva goriva osim za nekomercijalna goriva (goriva od otpada kao što su automobilske gume i plinovi nastali u industrijskom procesu). Vrijednosti emisijskog faktora utvrđene za sloj ugljena i utvrđene vrijednosti za prirodni plin na razini Europske unije ili države u kojoj se proizvodi plin potrebno je dodatno objasniti. Za rafinerijske proizvode su dopuštene standardne vrijednosti Međuvladinog tijela za klimatske promjene – IPCC. Emisijski faktor za biomasu je nula.

Ako u faktoru emisije nije uračunato da dio ugljika nije oksidirao, koristi se dodatni oksidacijski faktor. Ako se računaju emisijski faktori specifični za djelatnost u kojima je oksidacija već uračunata, oksidacijski faktor se ne treba primijeniti.

Koriste se standardni oksidacijski faktori sukladno Direktivi 96/61/EZ, osim ako operater može dokazati da su emisijski faktori specifični za djelatnost točniji.

Za svaku djelatnost, postrojenje i za svako gorivo radi se odvojeni proračun.

Mjerenje

Za mjerenje emisija koriste se normirane ili prihvaćene metode, a rezultati mjerenja potkrepljuju se pratećim proračunom emisije.

Praćenje emisija drugih stakleničkih plinova

Koriste se normirane ili prihvaćene metode koje je razvila Europska komisija u suradnji sa svim relevantnim zainteresiranim stranama.

Izvješćivanje o emisijama

U izvješće o emisijama iz postrojenja operater postrojenja uključuje sljedeće informacije:

- A. Podatke kojima se identificira postrojenje, uključujući:
  - naziv postrojenja,
  - adresu postrojenja, poštanski broj i državu,
  - vrstu i broj djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe koje se obavljaju u postrojenju,
  - adresu, broj telefona i telefaksa i adresu elektroničke pošte osobe za kontakt, i
  - naziv vlasnika postrojenja te matičnog društva.
- B. Za svaku djelatnost iz Priloga I. ove Uredbe koja se obavlja na lokaciji za koju se provodi proračun emisija:
  - podatke o djelatnosti,
  - emisijske faktore,
  - oksidacijske faktore,
  - ukupne emisije, i
  - nesigurnost.
- C. Za svaku djelatnost iz Priloga I. ove Uredbe koja se obavlja na lokaciji za koju se emisije određuju mjerenjem:
  - ukupne emisije,
  - informacije o pouzdanosti mjernih metoda, i
  - nesigurnost.
- D. Za emisije od izgaranja izvješće uključuje i oksidacijski faktor, osim ako oksidacija već nije uračunata prilikom određivanja emisijskog faktora specifičnog za djelatnost.

DIO B: PRAĆENJE EMISIJA I IZVJEŠĆIVANJE O EMISIJAMA OD ZRAKOPLOVNIH DJELATNOSTI

Praćenje emisija ugljikovog dioksida

Emisije se prate proračunom. Emisije se računaju korištenjem formule:

$$\text{potrošnja goriva} \times \text{emisijski faktor}$$

Potrošnja goriva uključuje gorivo potrošeno u pomoćnim pogonskim jedinicama. Gdje god je moguće, koristi se stvarna potrošnja goriva svakog leta koja se računa korištenjem formule:

$$\begin{aligned} & \text{količina goriva sadržana u spremnicima zrakoplova nakon završetka punjenja gorivom za let} - \\ & \text{količina goriva sadržana u spremnicima zrakoplova nakon završetka punjenja gorivom za} \\ & \text{sljedeći let} + \text{količina goriva punjenog za sljedeći let} \end{aligned}$$

Ako podaci o stvarnoj potrošnji goriva nisu dostupni, za procjenu podataka o potrošnji goriva koristi se standardna metoda s primjenom razina točnosti i najboljim dostupnim informacijama.

Koriste se standardni emisijski faktori prema IPCC Smjernicama za inventar emisija iz 2006. godine ili prema naknadnim dopunama tih smjernica, osim ako ne postoje točniji emisijski

faktori specifični za djelatnost koje je sukladno prihvaćenim analitičkim metodama utvrdio neovisni akreditirani laboratorij. Emisijski faktor za biomasu je nula.

Za svaki let i za svako gorivo radi se odvojeni proračun.

Izvješćivanje o emisijama

U izvješće o emisijama stakleničkih plinova od zrakoplovne djelatnosti operator zrakoplova uključuje sljedeće informacije:

- A. Podatke kojima se identificira operator zrakoplova, uključujući:
- naziv operatora zrakoplova,
  - državu članicu kojoj je pripisan,
  - adresu operatora, uključujući poštanski broj i državu i, ako je različita, njegovu adresu za kontakt u državi članici kojoj je pripisan,
  - registracijske oznake zrakoplova i vrste zrakoplova korištenih tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem za djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe koje je obavljao operator zrakoplova,
  - broj certifikata i administrativno tijelo koje je izdalo certifikat i dozvolu za rad prema kojima je operator zrakoplova obavljao djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe,
  - adresu, broj telefona i telefaksa i adresu elektroničke pošte osobe za kontakt, i
  - naziv vlasnika zrakoplova.
- B. Za svaku vrstu goriva za koju se provodi proračun emisija:
- potrošnju goriva,
  - emisijski faktor,
  - ukupne agregirane emisije svih letova tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe koje obavlja operator zrakoplova,
  - agregirane emisije od:
    - svih letova tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe koje obavlja operator zrakoplova, s uzlijetanjem iz zračne luke smještene na teritoriju države članice i slijetanjem u zračnu luku smještenu u istoj državi članici,
    - svih drugih letova tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe koje obavlja operator zrakoplova,
  - agregirane emisije od svih letova tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe koje obavlja operator zrakoplova s:
    - uzlijetanjem iz svake države članice, i
    - slijetanjem u svaku državu članicu iz treće države,
  - nesigurnost.

Praćenje podataka o tonskim kilometrima u svrhu podnošenja zahtjeva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica i zahtjeva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica iz posebne rezerve

U svrhu podnošenja zahtjeva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica i zahtjeva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica iz posebne rezerve zrakoplovna djelatnost se iskazuje proračunom tonskih kilometara korištenjem formule:

$$\text{tonski kilometri} = \text{udaljenost} \times \text{korisni teret}$$

pri čemu:

"udaljenost" znači udaljenost velikog kruga između zračne luke iz koje se uzlijeće i zračne luke u koju se slijeće, kojoj se pribraja dodatni fiksni faktor od 95 kilometara, i
"koristan teret" znači ukupnu masu tereta, pošte i putnika koji se prevoze.

Pri izračunu korisnog tereta:

- broj putnika je broj osoba ukrvanih u zrakoplov isključujući članove posade,
- operator zrakoplova može odabrati hoće li koristiti stvarnu ili standardnu masu za putnike i prijavljenu prtljagu navedenu u dokumentaciji o masi i ravnoteži za relevantne letove ili unaprijed zadanu vrijednost od 100 kg za svakog putnika i njegovu prijavljenu prtljagu.

Izvješćivanje o podacima o tonskim kilometrima u svrhu podnošenja zahtjeva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica i zahtjeva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica iz posebne rezerve

U zahtjev za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica i zahtjev za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica iz posebne rezerve svaki operator zrakoplova uključuje sljedeće informacije:

A. Podatke kojima se identificira operator zrakoplova, uključujući:

- naziv operatora zrakoplova,
- državu članicu kojoj je pripisan,
- adresu operatora, uključujući poštanski broj i državu i, ako je različita, njegovu adresu za kontakt u državi članici kojoj je pripisan,
- registracijske oznake zrakoplova i vrste zrakoplova korištenih tijekom razdoblja obuhvaćenog zahtjevom za djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe koje je obavljao operator zrakoplova,
- broj certifikata i administrativno tijelo koje je izdalo certifikat i dozvolu za rad prema kojima je operator zrakoplova obavljao djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe,
- adresu, broj telefona i telefaksa i adresu elektroničke pošte osobe za kontakt i
- naziv vlasnika zrakoplova.

B. Podatke o tonskim kilometrima:

- broj letova po paru zračnih luka,
- broj putničkih kilometara po paru zračnih luka,
- broj tonskih kilometara po paru zračnih luka,
- odabranu metodu za izračun mase putnika i prijavljene prtljage,
- ukupan broj tonskih kilometara za sve letove tijekom godine na koju se odnosi izvješće, koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe koje je obavljao operator zrakoplova.

PRILOG IV. MJERILA ZA VERIFIKACIJU

DIO A: VERIFIKACIJA EMISIJA IZ STACIONARNIH POSTROJENJA

Opća načela

1. Verifikaciji se podvrgavaju emisije iz svih djelatnosti iz Priloga I. ove Uredbe.
2. Proces verifikacije uključuje razmatranje izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja i praćenja tijekom prethodne godine. Proces se odnosi na pouzdanost, vjerodostojnost i točnost sustava praćenja i podataka o kojima se izvješćuje te informacije vezane uz emisije, a osobito na:
  - a. podatke o djelatnostima u izvješću te s njima povezana mjerenja i proračune,
  - b. izbor i upotrebu emisijskih faktora,
  - c. proračune korištene za utvrđivanje ukupne emisije,
  - d. ako je korišteno mjerenje, prikladnost izbora i upotrebe mjernih metoda.
3. Emisije u izvješću smiju se provjeravati jedino ako postoje pouzdani i vjerodostojni podaci i informacije koji omogućuju utvrđivanje emisija s visokim stupnjem sigurnosti. Operater postrojenja ispunjava zahtjeve o visokom stupnju sigurnosti ako pokaže:
  - a. da u podacima u izvješću nema nedosljednosti,
  - b. da je sakupljanje podataka provedeno sukladno primjenjivim znanstvenim normama,
  - c. da su relevantni podaci o postrojenju potpuni i dosljedni,
4. Verifikatoru će se omogućiti pristup svim lokacijama i informacijama povezanim s predmetom verifikacije.
5. Verifikator će uzeti u obzir je li postrojenje registrirano sukladno sustavu neovisnog ocjenjivanja i upravljanja okolišem (EMAS).

Metodologija

Strateška analiza

6. Verifikacija se osniva na strateškoj analizi svih djelatnosti koje se obavljaju u postrojenju. Time se od verifikatora zahtijeva pregled svih djelatnosti i njihove važnosti za emisije.

Analiza procesa

7. Verifikacija dostavljenih informacija provodi se na lokaciji postrojenja, gdje je to prikladno. Verifikator se služi provjerama na licu mjesta kako bi utvrdio pouzdanost podataka i informacija u izvješću.

Analiza rizika

8. Sve izvore emisija u postrojenju verifikator podvrgava ocjeni s obzirom na pouzdanost podataka o svakom izvoru koji doprinosi ukupnoj emisiji iz postrojenja.
9. Na osnovi ove analize verifikator eksplicitno određuje izvore emisije s visokim rizikom pogreške i druge vidove postupka praćenja emisija i izvješćivanja koji mogu pridonijeti pogreškama u određivanju ukupnih emisija. Ovo se posebice odnosi na izbor emisijskih faktora i proračuna potrebnih za određivanje razine emisija iz pojedinačnih izvora. Posebna se pažnja posvećuje izvorima s visokim rizikom pogreške i navedenim vidovima postupka praćenja emisija.
10. Verifikator uzima u obzir sve učinkovite metode kontrole rizika koje operater postrojenja koristi s ciljem smanjivanja stupnja nesigurnosti.

Izvješće

11. Verifikator priprema izvješće o procesu provjere u kojemu navodi je li izvješće o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja zadovoljavajuće. Ovo izvješće sadrži sva pitanja relevantna za završeni posao. Verifikator smije dati izjavu da je izvješće o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja zadovoljavajuće ako prema njegovom mišljenju ukupne emisije nisu materijalno pogrešne.

Minimalni zahtjevi osposobljenosti verifikatora

12. Verifikator je neovisan od operatera postrojenja, obavlja svoje aktivnosti ispravno, objektivno i profesionalno te razumije:
  - a. odredbe ove Uredbe, obvezujuće upute iz članka 5. stavka 4. ove Uredbe i pravilnika iz članka 108. stavku 5. Zakona,
  - b. zakonske, regulatorne i upravne zahtjeve relevantne za verificirane djelatnosti,
  - c. nastanak svih informacija koje se odnose na svaki izvor emisija u postrojenju, a osobito onih koje se odnose na prikupljanje, mjerenje i proračun podataka i izvješćivanje o podacima.

DIO B: VERIFIKACIJA EMISIJA OD ZRAKOPLOVNIH DJELATNOSTI

Opća načela i metodologija u ovom Prilogu vrijede i za verifikaciju izvješća o emisijama od letova koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe.

U smislu primjene općih načela i metodologije vrijedi sljedeće:

- a) upućivanje na operatera postrojenja u točki 3. čita se kao da se upućuje na operatora zrakoplova, a upućivanje na postrojenje u podtočki c. istog stavka čita se kao da se upućuje na zrakoplov kojim se obavlja zrakoplovne djelatnosti obuhvaćene izvješćem,
- b) upućivanje na postrojenje u točki 5. čita se kao da se upućuje na operatora zrakoplova,
- c) upućivanje na djelatnosti koje se obavljaju u postrojenju u točki 6. čita se kao da se upućuje na zrakoplovne djelatnosti obuhvaćene izvješćem koje izvodi operator zrakoplova,
- d) upućivanje na lokaciju postrojenja u točki 7. čita se kao da se upućuje na lokacije koje koristi operator zrakoplova za obavljanje zrakoplovnih djelatnosti obuhvaćene izvješćem,
- e) upućivanje na tokove izvora u postrojenju u točki 8. i 9. čita se kao da se upućuje na zrakoplov za koji je odgovoran operator zrakoplova, i
- f) upućivanje na operatera postrojenja u točki 10. i 12. čita se kao da se upućuje na operatora zrakoplova.

Dodatne odredbe o verifikaciji izvješća o emisijama od zrakoplovne djelatnosti

Verifikator će osigurati posebno da:

- a) su obuhvaćeni svi letovi koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima iz Priloga I. ove Uredbe. Prilikom izvršavanja ovog zadatka verifikator će koristiti podatke o redu letenja i druge podatke o prometu operatora zrakoplova uključujući podatke agencije Eurocontrol koje zatraži operator,
- b) u cjelini postoji podudarnost između prikupljenih podataka o potrošnji goriva i podataka o kupljenom ili drugačije nabavljenom gorivu za zrakoplov koji obavlja zrakoplovnu djelatnost.

Dodatne odredbe o verifikaciji podataka o tonskim kilometrima koji se dostavljaju uz zahtjev za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica i zahtjeva za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica iz posebne rezerve

Opća načela i metodologija za verifikaciju izvješća o emisijama stakleničkih plinova od zrakoplovne djelatnosti u ovom Prilogu odgovarajuće se odnose, gdje je to primjenjivo, i na verifikaciju podataka o tonskim kilometrima iz zrakoplovstva.

Verifikator se posebno treba uvjeriti da su u zahtjevu za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica ili u zahtjevu za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica iz posebne rezerve obuhvaćeni samo letovi koji su stvarno izvedeni i koji pripadaju zrakoplovnim djelatnostima za koje je operator zrakoplova odgovoran. Prilikom izvršavanja ovog zadatka verifikator će koristiti podatke o prometu operatora zrakoplova uključujući podatke agencije Eurocontrol koje zatraži operator. Verifikator će se također uvjeriti da se korisna nosivost iz izvješća operatora zrakoplova podudara s evidencijom o korisnoj nosivosti koju operator zrakoplova održava za potrebe sigurnosti.